

۱ ابیاتی را که از نظر مفهوم و معنا یکسان هستند، در کنار هم بنویسید.
 الف) وان یکی کز سجده‌ی او سر بتافت / مسخ و ملعون گشت و آن سر در نیافت
 ب) عشق دعوی می‌کنی، بار بلا بر دوش نه / نقد خود بر سنگ زن، بنگر عیار خویش را
 ج) بدیعی که شخص آفریند ز گل / روان را خرد بخشد و هوش و دل
 د) حق تعالی گفت مهملت بر منت / طوق لعنت کردم اندر گردنت
 ه) آن بار که گردون نکشد یار سبک روح / گر بر دل عشاق نهد بار نباشد
 و) آسمان کی می‌تواند کرد کار عشق را / بر نمی‌آید ز دست شیشه‌گر، آهن‌گری
 ز) دو صد مهره بر یک‌دیگر ساخته است / که گل مهره‌ای چون تو پرداخته است
 ح) نه فلک راست مسلم نه ملک را حاصل / آن چه در سر سویدای بنیادم از اوست

۲ معنا و مفهوم هریک از عبارتهای زیر را به نثر روان بنویسید.
 الف) جمعی را مشتبه شد، گفتند: نه همه تو ساخته‌ای؟
 ب) عشق حالی دو اسبه می‌آمد.
 ج) الطاف الوهیت و حکمت، به سر ملائکه فرو می‌گفت.
 د) هر چه از نفایس خزاین غیب بود، جمله در آب و گل آدم دفین کردند.
 ه) گوهر محبت بود که در صدف امانت معرفت تعبیه کرده بودند و بر ملک و ملکوت عرضه داشته.

۳ مفهوم کنایه‌های زیر را بنویسید. (مفهوم در متن درس آمده است).
 دامن کشیدن: حلقه‌ی در شدن: سر نهادن: نماز بردن:

۴ برای هریک از کنایه‌های زیر، کنایه‌ای از متن درس بیابید و بنویسید.
 دست رد به سینه زدن ←
 چنگ زدن ←

۵ نوع ساختمان هریک از واژه‌های زیر را مشخص کنید.
 گوناگون: شاخه: شکوفه: بلوچستان:
 خوزستان: کبریایی: خزانه‌داری: خازنان:
 کوشک:

۶ معادل معنایی واژه‌های زیر را در هر بیت مشخص کرده و مقابل آن بنویسید. (یک واژه اضافی است).
 «کوشک، غنا، بلیس، طوع، متلألی»
 الف) پس بگفتندش که احوال نژد / بر دروغ تو گواهی می‌دهند (.....)
 ب) در اطاعت روز و شب بیدار باش / با ولای حیدر کرار باش (.....)
 ج) در تیره شب هجر تو جانم به لب آمد / وقت است که هم‌چون مه تابان به درآیی (.....)
 د) بیا که قصر امل سخت سست بنیاد است / بیار باده که بنیاد عمر بر باد است (.....)

۷ در عبارت: «روزی چند صبر کنید تا من بر این مشت خاک دست کاری قدرت بنمایم، تا شما در این آینه نقش‌های بوقلمون ببینید.» منظور از قسمت مشخص شده را بنویسید.

۸

- معنی واژگان مشخص شده را بنویسید.
- ۱) این رَعِشَه مصلحتی است.
  - ۲) جُبّه‌ای داشت جِبری رنگ.
  - ۳) فَرِیض است فرمان بردن از حکم جلودار.
  - ۴) آن موش را زبرا نام بود، با دَهِای تمام و خِرَد بسیار.
  - ۵) از وظایف دادیار خبر داشتیم: پی‌گیری جُنجه و جنایت
  - ۶) باریابی به محفلی کان جا / جبرئیل امین ندارد بار
  - ۷) خلق کرد انسان را از عَلَق.
  - ۸) دست در کِیش کرد با آتش به هم.

۹

در عبارت زیر منظور از «من» و «او» به ترتیب چه کسانی است؟
«من در زمین، حضرت خداوندی را نابیی می‌آفرینم، اما هنوز تمام نکرده‌ام. این چه شما می‌بینید، خانه اوست.»

۱۰

با توجه به عبارت زیر، چرا «دل آدم» لایق خزانگی گوهر محبت بود؟
«گوهر محبت را بر مُلک و ملکوت عرضه داشته، هیچ‌کس استحقاق خزانگی و خزانهداری آن گوهر نیافته، خزانگی آن را دل آدم لایق بود که به آفتابِ نظر پرورده بود و به خزانهداری آن جان آدم شایسته بود که چندین هزار سال از پرتو نور احدیت پرورش یافته بود.»

۱۱

معنی عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.
تا شما در این آینه نقش‌های بوقلمون ببینید.

۱۲

با توجه به عبارت «تا ابلیس پز تلبیس یک‌باری گرد او طواف می‌کرد و بدان یک چشم، اعرانه بدو درمی‌نگریست.» چرا نویسنده ابلیس را «اعور» می‌داند؟

۱۳

معنی عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.
خداوند گفت: «خانه‌ی آب و گل آدم، من می‌سازم بی‌واسطه، که در او گنج معرفت تعبیه خواهم کرد.»

۱۴

معنی عبارت زیر را به نثر روان و ساده بنویسید.
حق - تعالی - چون اصناف موجودات می‌آفرید، وسایط گوناگون در هر مقام بر کار کرد.

۱۵

معنی و مفهوم نثر زیر را بنویسید.
یک قبضه‌ی خاک از روی جمله‌ی زمین برگرفت.

با توجه به عبارت زیر از درس «شبنم عشق» به ۳ سؤال زیر پاسخ دهید.
«روزی چند صبر کنید تا من بر این یک مشت خاک دست کاری قدرت بنمایم، تا شما در این آینه نقش‌های بوقلمون ببینید. اول نقش آن باشد که همه را سجده‌ی او باید کرد.»

۱۶

«او» در عبارت بالا کیست؟

۱۷

منظور از «مشت خاک» چیست؟

۱۸

نقش‌های بوقلمون» بیان‌گر چه مفهومی است؟

با توجه به عبارت زیر از درس «شبنم عشق» به سؤالات پاسخ دهید.
 «روزگی چند صبر کنید تا من بر این یک مشت خاک دست‌کاری قدرت بنمایم، تا شما در این آینه نقش‌های بوقلمون ببینید.»

الف) «مشت خاک» بیانگر چه مفهومی است؟
 ب) منظور از «نقش‌های بوقلمون» چیست؟

«آینه» در عبارت زیر از درس شبنم عشق، استعاره از چیست؟
 «صبر کنید تا من بر این مشت خاک دست‌کاری قدرت بنمایم، تا شما در این آینه نقش‌های بوقلمون ببینید.»

عبارت زیر را به نثر روان برگردانید.
 ابلیس گفت: هر چه دیدم سهل بود، کار مشکل اینجاست.

عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.
 اگر به طوع نیاید، به اکراه و اجبار برگیر و بیاور.

با توجه به عبارت: «مجموعه‌ای می‌بایست از هر دو عالم روحانی و جسمانی که هم محبت و بندگی به کمال دارد و هم علم و معرفت، تا بار امانت مردانه و عاشقانه در سفت جان کشد.» منظور از «بار امانت» چیست؟

در عبارت «روزگی چند صبر کنید تا من بر این یک مشت خاک دست کاری قدرت بنمایم، تا شما در این آینه نقش‌های بوقلمون ببینید.» مقصود از «آینه» و «نقش‌های بوقلمون» چیست؟

مفهوم کلی مصراع اول بیت زیر را بنویسید.
 از شبنم عشق خاک آدم گل شد
 صد فتنه و شور در جهان حاصل شد

در ابیات «چو نزدیک گشتند پیر و جوان
 خروش آمد از بارهی هر دو مرد
 الف) مقصود از «جوان» چه کسی است؟
 ب) در بیت دوم کدام‌یک از زمینه‌های حماسه دیده می‌شود؟
 دو شیر سرافراز و دوپهلوان
 تو گفتی بدزید دشت نبرد»

با توجه به ابیات زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.
 گفت این پروانه در کار است و بس
 تا نگردي بی‌خبر از جسم و جان
 الف) «در کار بودن» چه مفهومی دارد؟
 ب) بیت دوم بر چه مطلبی تأکید دارد؟
 کس چه داند؟ این خبردار است و بس
 کی خبر یابی ز جانان یک زمان

در شعر «صبح دو مرغ رها / بی‌صدا / صحن دو چشمان تو را ترک کرد» منظور شاعر از «دو مرغ رها» چیست؟

عبارت زیر را به نثر روان برگردانید.
 ملایکه در آدم تفرس می‌کردند.

در بیت «از شبنم عشق خاک آدم گل شد
 صد فتنه و شور در جهان حاصل شد» یک تشبیه بیابید.

با توجه به عبارت زیر به ۲ پرسش بعدی پاسخ دهید:
 چون کاردل به این کمال رسید، گوهری بود در خزانه‌ی غیب که آن را از نظر خازنان پنهان داشته بود.

۳۱ مقصود از «گوهر» چیست؟

۳۲ «خازنان» چه کسانی هستند؟

۳۳ بیت یا عبارت زیر را به نثر روان برگردانید.
به قهر یک قبضه‌ی خاک از روی جمله‌ی زمین برگرفت.

۱

۲

۳

۴

۵

۶

۷

تا جلوه‌های گوناگون و نقش‌های رنگارنگ در آینه‌ی آفرینش انسان ببینید. (۰/۵) ص ۱۶۳

۸

- ۱) لرزش (۰/۲۵) ص ۱۹
 ۲) کبود (۰/۲۵) ص ۵۷
 ۳) واجب گردانیدن، تعیین کردن (۰/۲۵) ص ۷۰
 ۴) زیرکی، هوشمندی (۰/۲۵) ص ۱۱۱
 ۵) گناه، بزه (۰/۲۵) ص ۱۴۷
 ۶) اجازه‌ی ورود ندارد (۰/۲۵) ص ۱۵۵
 ۷) خون بسیار سرخ، خون غلیظ (۰/۲۵) ص ۱۴۱
 ۸) بغل، آغوش (۰/۲۵) ص ۱۰۳

۹

من: خداوند (۰/۲۵) او: آدم (۰/۲۵) - ص ۱۶۴

۱۰

زیرا خداوند او را به آفتاب نظر پرورده بود یا چندین هزار سال از پرتو نور پرورش یافته‌بود. (۰/۵)

۱۱

تا شما جلوه‌های گوناگون (نقش‌های رنگارنگ) (۰/۲۵) در آینه‌ی آفرینش انسان (خلقت انسان) ببینید. (۰/۲۵)

۱۲

چون ابلیس انسان را از یک بُعد (بُعد جسمانی) می‌نگریست یا حقیقت و عظمت روحی او را نادیده‌می‌گرفت. (۰/۵)

۱۳

خداوند گفت: جسم انسان را (۰/۲۵) بدون واسطه خلق می‌کنم (۰/۲۵) و در درون آن گنج شناخت (۰/۲۵) قرار خواهد داد. (۰/۲۵)

۱۴

خداوند بلند مرتبه (۰/۲۵) وقتی که انواع موجودات را خلق می‌کرد (۰/۲۵) در ساختن هر چیز (۰/۲۵) از واسطه و وسیله‌ای استفاده کرد. (۰/۲۵)

۱۵

یک مشت خاک از روی همه‌ی زمین برداشت.

۱۶

انسان یا آدم (۰/۲۵)

۱۷

جسم انسان (۰/۲۵)

۱۸ جلوه‌های گوناگون و نقش‌های رنگارنگ (۰/۲۵)

۱۹ الف: جسم انسان، قالب انسان که از گل ساخته شده بود. (۰/۲۵) ب: جلوه‌های گوناگون یا رنگارنگ (۰/۲۵)

۲۰ جسم انسان، انسان، آفرینش انسان، ذکر یک مورد (۰/۲۵)

۲۱ شیطان گفت هرچه دیدم آسان بود، مشکل اینجا (دل انسان) است.

۲۲ اگر بار رغبت و اختیار نیامد با اجبار بردار و بیاور.

۲۳ ولایت حضرت علی یا عشق یا معرفت. (۰/۵) (ذکر یک مورد کافی است)

۲۴ آینه: آینه‌ی آفرینش انسان - وجود انسان

نقش‌های بوقلمون: جلوه‌های گوناگون آفرینش - نقش‌های رنگارنگ

۲۵ وجود انسان با عشق آمیخته و عجین است.

۲۶ الف) اسفندیار ب) زمینه‌ی خرق عادت

۲۷ الف) کارآزموده است.

ب) تأکید بر فنا شدن در راه محبوب دارد و شرط آگاهی از جانان را فنا و بی‌خبری از جسم و جان می‌داند.

۲۸ بینایی چشم جانباز

۲۹ فرشتگان با فراست به آفرینش انسان می‌نگریستند.

۳۰ شب‌نم عشق

۳۱ عشق و محبت.

۳۲ فرشتگان

۳۳ با قدرت خود یک مشت خاک از روی کل زمین برداشت.

